

DYSKRYMINACJA RASOWA A KWESTIA PŁCI

„Wiele kobiet nie korzysta w pełni z przysługujących im praw człowieka z powodu dodatkowych barier, spowodowanych takimi czynnikami jak rasa, język, przynależność etniczna i kulturowa, wyznanie, niepełnosprawność lub gospodarczo-społeczny status. Dyskryminacji podlegają również kobiety należące do ludności tubylczej oraz grup migrantów, przesiedleńców i uchodźców. Niekorzystna sytuacja i słaba pozycja kobiet może także wynikać z powszechnego braku świadomości na temat przysługujących im praw oraz ich niespektowania, a także przeszkód w dostępie do informacji i procedur dotyczących prawa do regresu w przypadku pogwałcenia tych praw”. Kwestia płci w kontekście dyskryminacji rasowej została dostrzeżona w Deklaracji i Platformie Działania, uchwalonych przez IV Światową Konferencję na temat Kobiet w Pekinie.

Również Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych „podkreśliło wagę konsekwentnego uwzględniania kwestii płci w przygotowaniach do Światowej Konferencji przeciwko Rasizmowi, Dyskryminacji Rasowej, Ksenofobii i Pokrewnym Formom Nietolerancji oraz w jej końcowych dokumentach”. Kobiety często podlegają dyskryminacji zarówno ze względu na płeć jak i swoje pochodzenie rasowe lub etniczne. Są więc „podwójnie dyskryminowane”. Termin „podwójna dyskryminacja” wskazywałby, że istnieją dwa rodzaje lub aspekty płci lub rasizmu. Tymczasem, rzeczywistość jest o wiele bardziej złożona. Istnieje bowiem wiele aspektów lub wymiarów dyskryminacji ze względu na płeć lub rasę.

Analiza dyskryminacji rasowej pod kątem płci wskazuje, że problem ten nie dotyka w równym stopniu lub w ten sam sposób kobiet i mężczyzn. Są sytuacje, w których kobiety doświadczają dyskryminacji innego rodzaju lub w innym stopniu niż mężczyźni oraz sytuacje, w których kobiety są głównym obiektem dyskryminacji. Z myślą o promocji i ochronie prawa każdego człowieka do tego, by nie podlegać rasowej dyskryminacji, musimy zapewnić prawa kobietom - **tym, które są w podobnej sytuacji jak mężczyźni i tym, które nie są.**

Pomiędzy kwestią płci, rasy lub przynależności etnicznej a dyskryminacją i naruszaniem praw zachodzą złożone relacje. Należy przeanalizować formy naruszania praw, ich kontekst oraz konsekwencje, a także możliwości korzystania przez ofiary ze środków zaradczych.

Można także łatwo wyróżnić formy dyskryminacji, z którymi mamy do czynienia wtedy, gdy kwestie rasy i płci przecinają się lub nakładają się na siebie. Innymi słowy, kobieta może być dyskryminowana lub pozbawiona praw dlatego, że jest kobietą i dlatego, że należy do określonej mniejszości rasowej lub etnicznej. Istnieje również problem dziewcząt i młodych kobiet, które mogą doświadczać dyskryminacji nie tylko ze względu na płeć i rasę, ale również z powodu innej swojej cechy – wieku.

Kwestia płci w kontekście dyskryminacji rasowej jest złożona i wielowymiarowa. Państwa członkowskie, organy państwowe, organizacje społeczne i Organizacja Narodów Zjednoczonych powinny poświęcić tej kwestii wiele uwagi i dążyć do zapewnienia równego traktowania kobiet i mężczyzn w zakresie możliwości korzystania z praw człowieka, bez dyskryminacji, ksenofobii i nietolerancji.

Biuro Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka uważnie śledzi, w jaki sposób kwestie płci i dyskryminacji rasowej zachodzą na siebie. Podczas seminarium w Bangkoku (5-7września 2000) eksperci z regionu Azji i Pacyfiku omawiali problemy rasizmu i dyskryminacji rasowej w kontekście migracji i nielegalnego handlu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i dzieci. Komplet wniosków i zaleceń sformułowanych podczas tego seminarium został zamieszczony w internetowej witrynie Biura Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka. (www.unhchr.ch).

Dokument opracowany przez Biuro Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka